

Gemeente Breda

versie 20-2-2018

Proces bij Combi-infra-project ;van a tot z **Inclusief Up-date najaar 2017**

1. Aanbieding:

In het strategisch management overleg tussen gemeente en nuts is in **mei 2015** afgesproken om de procesgang bij combi-werken te standaardiseren.

Daartoe is een klein groepje collega's van gemeente + nuts aan de slag gegaan.

De onderstaande procesbeschrijving is het resultaat.

Nieuw is o.a.:

- Scherpere fasering
- Openheid naar elkaar
- Nauwkeurige afstemming per fase
- Actieve info uitwisseling per fase .
- Efficiency, bijvoorbeeld gebruik van digitale media's zoals GEMMA .

Het voorstel is :

- Aan de interne collega's om hier voortaan ook zo mee te gaan werken
- Aan het managementteam; om het vast te stellen (**maart 2016**) en na een jaar te evalueren
- Aan allen; om voortdurend te bezien of samenwerking nog intensiever kan, bijvoorbeeld door

In de vorm van geïntegreerd contract, één opdracht voor zowel civiele als nutsdeel te beschrijven en daarvoor – via emvi - één aannemer (die gespecialiseerde / gecertificeerde onderaannemers mag gebruiken) te zoeken die werk als geïntegreerd opdracht uitvoert. Kan daartoe een pilot worden gedraaid ?

Up-date: In **najaar 2017** is over het functioneren van dit proces een evaluatiegesprek met de nutsbedrijven geweest. Met name over de aspecten:

- Locatie ligging kabels;
- Vrijhouden uitgezette kabel/leiding tracé van obstakels
- Toezicht en handhaving op leggen kabels volgens vergunning
- Bodem en grondwaterverontreiniging
- Bronbemaling
- Voorkomen schade aan huisaansluitingen riolering
- Communicatie naar buurt
- Plannings maken en halen
- Aanvulling materieel
- Verdichting sleuf
- ICASS

Dit heeft geleid tot een bijstelling van onderstaand proces.

Zie de geel gemarkeerde passages.

En de 2 bijlagen.

2. Gewenste **proces** samenwerking bij combi-werken van :

- gemeente Breda; wegreconstructie/ rioolvervanging/ boomvervanging/ovl vernieuwing
- Enexis ; kabel/leidingwerk
- Brabant water leidingwerk
- Ennatuurlijk leidingwerk

Fase	stap	acties
Programmering	A	<p>Meerjarig: eerder is in meerjarig programmeringsoverleg gezamenlijk door asset-managers besloten projecten al dan niet in 1 straat in 1 jaar te combineren.</p> <p>Er is actieve informatievoorziening vanaf die overlegtafel naar de realisatoren binnen gemeente (SIB), Enexis en Brabant water.</p> <p>Huidig boekje (integrale offerte-aanvraag) wordt als voorgenomen programma actief gedeeld door programmeurs met realisatoren.</p>
	B	<p>Kwartaalgewijs: voortgangsbewaking via projectvoortgangslijst Andre Pals.</p> <p>Deze gaat pok naar het maandelijks overleg SIB+ NUTS.</p>
Intake	C	<p>Per project: Gemeente gaat via klic-melding (orientatiemelding bij kadaster) na of, waar welke bestaande kabels/leidingen liggen; doet zo nodig proefsleuven graven;</p> <p>De gemeente informeert Energie, water en telecom net eigenaren over voorgenomen start van projecten; Gemeente doet dat zoveel mogelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • naar Enexis en Brabant water via synfra/gemma via de website/portal: http://www.synfra.nl/nl-nl/gemma.aspx • naar Ennatuurlijk via .. gijs.van.heijster@ennatuurlijk.nl <p>•naar Telecompartijen: KPN: : KPN Netco FO Access Planning & Design kamer C3.08 orderintakeplan@kpn.com Ziggo: nico.vangelderen@office.ziggo.nl Gasunie via. centrale intake, cta-west@gasunie.nl Reggefiber; werkvoorbereiding-zuid@reggefiber.nl</p> <p>Gemeente geeft daarbij globaal aan waarom waar wat gaat gebeuren en wanneer (gewenste start/ einddatum).</p>
		<p>Overleggen tussen gemeente / afdeling stadsingenieurs (SIB) en NUTS zoveel mogelijk; elke <u>eerste dinsdag</u> van de maand.</p> <p>Tijdens die overleggen; alleen die projecten waarvan iets nieuws te melden is.</p>
Voorlopig ontwerp	D	<p>De gemeente maakt een matenplan nul en ontwerp voor de betreffende wegreconstructie, rioolvervanging, groenvervanging of bouwrijp-maak project.</p> <p>NB Bij nieuwe aanleg; zie nadere specificatie in bijlage (up-date najaar 2017.)</p>
	E	<p>Energie, water en telecom- net eigenaren geven zelf ook actief aan gemeente aan of en welke netten zij waar hebben binnen het project-gebied. En/of die ook in gebruik zijn. Wat voor nut die hebben, of die "verplaatsbaar" zijn. Nutsbedrijven doen dat via een pdf- bestand van het betreffende net-deel.</p>

	F	De gemeente houdt bij opstellen VO rekening met evt. gevolgen (zoals tijdelijke maatregelen of tijdelijke of permanente verlegging van bestaande netten) voor waterleiding en energie , telecom net eigenaren en overdenkt/ overlegt alternatieven. Hoofdoel is niet op geld gericht (laagste kosten), maar blijft op functie gericht; de openbare ruimte moet maximaal functioneel zijn. Als er, zonder compromissen aan de functies, (ook voor de nutsbedrijven) goedkoper inrichtingsalternatieven zijn worden die zeker serieus mee overwogen.
	G	<p>Een goed VO bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tekening bestaande situatie • omschrijving gewenste verandering/ doel/ nut/ voorwaarden • tekening nieuwe situatie, zo compleet mogelijk • bestaande kabels/leidingen • (eventueel) mogelijke gemeentelijke noodzaak tot verlegging • (eventueel) aanbieding alternatief trace • idee over planning <p>De gemeente legt ontwerp voor aan de energie, water en telecom-net eigenaren. Gemeente zendt het daartoe toe via voormelde ingangen/email-adressen.</p>
Vooroverleg	H	<p>De gemeente licht het ontwerp, de gemaakte keuzen en overwogen alternatieven toe. De energie water en telecompartijen geven aan of en welke maatregelen ze denken te moeten gaan nemen. De gemeente staat open voor verbeter-suggesties van de energie, water en telecompartijen.</p>
	I	<p>Bij partijen aanwezig kennis van eventuele bodemverontreiniging ter plekke van het voorgenomen project wordt actief met elkaar gedeeld. Nutsbedrijven (Enexis/ Brabant water) gebruiken hiervoor BDOK van Antegroep.</p> <p>Als tbv het werk bodemonderzoek (samenstelling/ verdichting, verontreiniging) nodig is dan wordt dat uitgevoerd door de gemeente. De gemeente laat onderzoek, als dat ook kabels en leidingen in trottoir betreft, mede de hele straat-breedte omvatten.</p> <p>De partij in wiens belang bodemonderzoek gedaan moet worden draagt de kosten daarvan.</p> <p>Als nutspartij na raadpleging van de bodeminformatiekaart http://gis.breda.nl/bodeminformatie een risico signaleert, dan kunnen eventueel beschikbare rapporten worden opgevraagd bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Email; omwb@breda.nl • de werkvoorbereider afd. SIB <p>Nadere specificatie van bodem-verontreinigings-aanpak; zie up-date van najaar 2017 in bijlage.</p>
	J	<p>Als blijkt dat de locatie van kabel/leiding bovengrondse illegaal in beslag is genomen door bewoner dan wordt door gemeente in overleg met nuts keuze gemaakt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • illegale ingebruikname beëindigen, of • grond verkopen met recht van opstal voor nuts <p>BEMALING: Idem. Zie nadere specificatie in uo-date van najaar 20176 in bijlage.</p>

	K	<p>Effect ontwerp voor netbeheerder: Er zijn 3 mogelijkheden:</p> <p>Als netbeheerder gelijktijdig met project zijn net vervangt geeft hij dat aan bij de gemeente.</p> <p>Als netbeheerder zich gedwongen voelt maatregelen te nemen aan zijn net vanwege het gemeentelijk project – die hij anders niet genomen had - geeft hij dat aan bij de gemeente.</p> <p>Als ter realisatie van het project maatregelen vanuit gemeentelijk perspectief nodig zijn, dan geeft de gemeente dat aan bij de nutspartijen. Als partijen daarover van mening verschillen, beslist de gemeente over of en welke verleg-maatregelen nodig zijn.</p> <p>Gemeente zal daartoe dan eerder verleende de oude kabel-leg-vergunningen voor het leggen van netten intrekken (zie passage in agenderingsformulier maandelijks SIB/NUTS-overleg).</p> <p>En nieuwe vergunningen voor alternatieve tracés en locaties van kabels/leidingen in profielen verlenen.</p>
Consultatie buurt	L	<p>Gemeente legt ontwerp voor aan buurt.</p> <p>Daarbij zijn ook de nuts aanwezig om hun deel van de voorgenomen activiteiten uit te leggen.</p> <p>De gemeente verwerkt eventuele reacties in een bijstelling tot definitief ontwerp.</p>
Definitief ontwerp	M	<p>De gemeente stelt het ontwerp van de ruimtelijke inrichting (bovengronds) incl. ondergrondse ligging kabels/leidingen positie in tracé/profiel definitief vast</p> <p>Een goed DO bevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekening, zo mogelijk inclusief dwarsdoorsnede nieuw straatprofiel, incl. ligging nuts • Beschrijving veranderingen situatie • Paragraaf; effect van realisatie voor aanwezige nutsvoorzieningen • Voorgenomen planning
	N	<p>De Energie, water en telecom net eigenaren maken - gespecificeerd - inschatting van hun kosten van hun noodgedwongen maatregelen en geven dat door aan de gemeente. (vroeger genaamd "offerte").</p> <p>De gemeente toetst voorlopig of en hoeveel vergoeding daarvoor (met toepassing nieuwe beleidsregels dd juli 2017) gegeven zal worden en meldt dat aan de neteigenaar. (vroeger genaamd "opdracht").</p>
	O	<p>Er wordt door gemeente na overleg met de nuts een planning voor het werk gemaakt.</p> <p>Daarin wordt oa aangegeven wanneer het nutswerk (incl. verleggen en andere aanpassingen) gereed moet zijn, opdat het civiele werk van de gemeente kan beginnen.</p> <p>Het project wordt uitgevoerd in het tempo van de gemeente, waarbij de gemeente rekening houdt met een redelijke werkvoorbereidings- en uitvoeringsperiode voor de net-verleg activiteiten.</p> <p>De gemeente houdt rekening met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Algemene eis</u> nutsbedrijven; 13 weken termijn die nuts nodig hebben, vanaf DO, tot start uitvoering van hun werk.

	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Specifiek voor gas:</u> <ul style="list-style-type: none"> • geen werk / buiten gebruik stelling gasleiding in winterperiode • liefst leiding werk vóór gemeente haar civiele werk doet • <u>Specifiek voor Gasunie</u> (hoofdleiding) ; doorlooptijd 78 weken • <u>Specifiek voor Ennatuurlijk</u>; 16 weken doorlooptijd • <u>Specifiek voor drinkwater</u>; rekening houden met “aardingsprocedure” als waterleiding wordt vervangen door kunststof en elec. installatie in huis was geaard op waterleiding en er aardpin gestoken moet worden • <u>Specifiek voor Telecom</u>; aanvraag via VTM-formulier, doorlooptijd 16 weken ; als verleggen telecom nodig is tbv realiseren (weg) werk, bouwwerk, of grondverkoop; dan moet gemeente dat aangeven. Kosten zijn dan voor Telecom-partij. • De standaard voorbereidingstijd van de nuts voor tijdelijke nutsvoorzieningen (bouwplaats/ water/electro) 6 weken, aan te vragen via ... http://www.synfra.nl/nl-nl/aansluitingen/informatiebouwprojecten.aspx
	<p>P</p> <p>Partijen streven ernaar zich aan de planning te houden.</p> <p>Als planningen vertragen informeren partijen elkaar actief. Als vertraging lang uitloopt kan voorbereidingstijd opnieuw nodig zijn !</p> <p>Als planning versneld wordt , bijvoorbeeld door druk vanuit omgeving/ politiek/ opdrachtgever/ subsidie-verlener, dan wordt dat meteen gemeld aan nutsbedrijf.</p> <p>Als planningen zodanig vertragen dat een der partijen “vertragings” schade leidt dan wordt daarvoor meteen een afspraak gemaakt over aan wiens kant het risico lag en wie daarvoor aan te spreken is.</p>
	<p>Q</p> <p>In de <u>graaf-leg-lig-vergunning</u> voor de nuts wordt verwerkt wat eerder is afgesproken over trace/profiel/ planning</p> <p>Om de vergunningprocedure zo kort mogelijk (met maximum 8 weken) te laten zijn :</p> <ul style="list-style-type: none"> • beloven de nuts de aanvraag zo compleet en concreet mogelijk te maken, inclusief ligging in dwarsprofiel en maatvoering; • belooft de gemeente de interne adviesronde zo efficiënt mogelijk te maken <p>Aanvragen kunnen via ICASS applicatie digitaal worden ingediend.</p>
Realisatie	<p>R</p> <p>In beginsel doet gemeentelijk aannemer civiel werk, de synfra-nutsaannemer het kabel/leiding-verleg en de knp of ziggo- aannemer zijn werk.</p> <p>De gemeente zal haar aannemer informeren over dat en wat er aan kabel/leidingwerk en door wie gaat gebeuren.</p> <p>Tussen gemeente en nuts en aannemers worden zo concreet mogelijke <u>uitvoeringsplanning</u> afgesproken.</p> <p>Partijen plegen gedurende uitvoering periodiek overleg om voortgang te volgen.</p> <p>Nadere specificatie; in up-date van najaar 20176 in bijlage.</p>

		<p>Bij uitvoering project door gemeente zorgt zij voor wegomleidingen. afzettingen. NB; bij uitvoering (solo) werk door nuts wordt voor wegafzettingen/bereikbaarheid /tijdelijke verkeersmaatregelen CROW richtlijn 96a/b actief toegepast.</p> <p>Nutsbedrijf houdt toezicht op de aannemer, zowel kwaliteit als planning van het werk.</p> <p>Gemeente ziet erop toe dat toegewezen trace voor nieuwe netten obstakel-vrij blijven. Nadere specificatie; zie in bijlage; up-date najaar 2017.</p> <p>Gemeente (onderscheid afd. SIB en afd. UITV) houdt toezicht op graven/leggen volgens vergunning.</p> <p>Sleuven voor nuts moeten worden <u>verdicht</u> en aantoonbaar volgens nucleaire methode. Zie specificatie in up-date van najaar 2017 in bijlage.</p>
	S	<p>Zowel gemeente als nuts informeren bewoners goed over wat, waarom, hoe, wanneer gaat gebeuren.</p> <p>Nadere specificatie; in up-date van najaar 2017 in bijlage.</p>
	T	<p>Indien bij de uitvoering van het project schades aan omliggende woningen/ bedrijven wordt toegebracht dan streven partijen ernaar de benadeelde zo klant-vriendelijk mogen te bedienen:</p> <p>a. zo nodig vooraf voor-opnames maken. Bij voorkeur door zelfde expertiseburo en met deling van de kosten</p> <p>b. bewoners/bedrijven actief te informeren over waar/ bij wie ze terecht kunnen met claims;</p> <ul style="list-style-type: none"> • bij gemeente; via http://www.breda.nl/product/schadeclaim (CAR verzekering) , coördinatie via afd. SIB • bij energie, water telecom eigenaren; via door hen aan te geven ingang. <p>c. zelf of hun verzekeraar vlot te laten handelen met beoordeling schadeclaims</p> <p>Nutsbedrijven zullen bij graven sleuven rekening houden met bescherming huis-aansluitingen riolering. Zie nadere specificatie in up-date van naar 2017 in bijlage.</p>
	U	De energie, water en telecom- net eigenaren sturen hun aannemers actief aan op het halen van die planning.
	V	Partijen monitoren voortgang project via regelmatig onderling overleg, gevolgd door overleg met de aannemer.
	W	Als energie of waternet eigenaar gedurende uitvoering verwacht dat zijn kosten voor verlegging oplopen meldt hij dat meteen aan gemeente. Of ook meerwerk van energie/ waternet-eigenaar in aanmerking komt voor vergoeding wordt in overleg afgesproken.
Afronding	X	Na voltooiing wordt het project geëvalueerd door partijen samen. Wat goed ging wordt gekoesterd, wat volgende keer beter kan wordt doorgegeven.

	Y	Na realisatie van het project declareert de waterleiding en energie net eigenaar zijn (verleg) schade t.g.v. de noodzakelijke verlegging bij de gemeente.
	Z	De gemeente vergoedt de (verleg) schade, met toepassing van de daartoe vastgestelde afspraken.
Slot	ZZ	PM

Bijlage 1:**Nadere specificatie van enkele punten, toegevoegd november 2017****A. Locatie ligging kabels/leidingen**

Vooraf bij bouw en woonrijp maken van nieuwe woongebieden of bedrijventerreinen waar dus ook nieuwe netten nodig zijn geldt het volgende.

De gemeente geeft tijdig aan dat het bouwrijp maken van een gebied start. En wat de gemeente gaat doen aan openbare ruimte (ondergronds /riool) en bovengronds.

In het maandelijks overleg SIB+ Nuts wordt voortdurend de stand uitgewisseld.

Het is gewenst dat ondergronds nutsmerk gereed is voordat de gemeente bovengronds weg aanlegt.

De projectmanager SIB dient toe te zien op goede volgorde werkzaamheden en planning van div. deelactiviteiten.

De project-engineer SIB maakt via uiterlijk DO duidelijk waar gewenste locatie van nuts-trace is.

Daarbij wordt synfra-profiel toegepast. (nog aktualiseren).

Nuts dienen tijdig vergunning aan te vragen om daar te liggen.

Hiertoe wordt voortaan ook afd. Vergunningen uitgenodigd in SIB+ NUTS overleg.

In vergunning wordt via uitgezette maattekening (x,y,z coördinaat) 4 weken vóór start werk kenbaar gemaakt wat gewenste ligging is. De gemeente geeft ook het referentiepunt aan.

De nutsbedrijven / aannemers zijn zelf belast met uitzetten piket-paaltjes en bij verstoring herstel daarvan.

B. Vrijhouden uitgezette kabel/leiding-trace van obstakels

Als en nadat gewenste trace voor kabels en leidingen zo is uitgezet is het belangrijk dat nuts niet gehinderd worden om hun graaf werk te doen.

Gemeente zal bij opstellen van planning er rekening mee houden dat is die periode de nuts in dat trace niet gehinderd worden door opslag materiaal, grond oid

Als er hinder is zal nutsbedrijf dit meteen melden aan toezichthouder SIB .

Die zal meteen vrij-maakactie ondernemen.

C. Toezicht en handhaving op leggen volgens vergunning

Als en nadat gemeente vergunning heeft verleend aan nuts voor leggen kabels/leidingen zullen de nuts en hun aannemer volgens toegestane trace/profiel gaan liggen.

Gemeente (afd. SIB) zal meer dan in verleden, toezicht houden op naleving; zowel dwars als diepteligging. En op juiste manier van verdichten. (taakverdeling SIB-UIT nog aktualiseren).

D. Bodem- en grondwaterverontreiniging

Het is belangrijk tijdig mogelijk knelpunt te signaleren.

SIB- projectengineer zal tijdig bij start combi- project nagaan of door gemeente beoogd werkterrein "verdachte" locatie is. Daarbij de Bredase bodemkaart gebruiken.

Daarbij zal ook betrokken worden het, soms aanpalend, terrein voor sleuven nuts.

Als gemeente opdracht tot verkennend bodemonderzoek doet zal gemeente dat over gehele project-gebied (incl. sleuf nuts) laten doen, inclusief daartoe benodigde diepte en inclusief daartoe benodigde gegevens, ook specifiek voor nuts.

Opdrachtformulering zal geschieden via maandelijks overleg SIB+ Nuts.

Het agenderings-formulier wordt op dit punt van bodem gespecificeerd.

Geprobeerd wordt onvolledig onderzoek en dus behoefte aan "nader" onderzoek en dus vertraging in planning te voorkomen.

Gemeente zal verkennend bodemonderzoeksuitkomst melden aan nuts.

Wanneer i.o.v. de gemeente een nieuwbouwplan wordt voorzien van K&L en in het werk is een verontreiniging geconstateerd van maximaal Basisklasse, dan zullen de hieruit voortkomende kosten door nutsbedrijven doorberekend worden aan gemeente. Dit geldt voor zowel de arbo-technische maatregelen als het eventueel opstellen van een V&G-plan voorbereiding, mocht dit niet aanwezig zijn in het beschikbaar gestelde bodemonderzoek.

Als er op basis van onderzoek naar de mening van de gemeente saneringsmaatregelen nodig zijn zal gemeente / SIB die laten uitvoeren, ook in nuts-trace.

Bij solo net-vervang-actie van nutsbedrijf zal nutsbedrijf e.e.a. zelf en op eigen kosten laten doen. Incl. arbo-klasse onderzoek tbv veiligheid medewerkers.

Nutsbedrijven zullen hierbij BUS-melding doen via Omgevingsdienst MWB. Het formulier naar OMWB moet de gemeente (als grondeigenaar) mede handtekening zetten, dat zij bekend is met graafwerk en situatie). Dat is intern binnen gemeente geregeld dat Gilles of Remco dit doen.

De nutsbedrijven zullen de info over het bodemonderzoek delen met de gemeente, ter verwerking in het openbare bodeminformatiesysteem.

E. Bronbemaling

Hiervoor geldt in grote lijn hetzelfde als voor bodemverontreiniging.

Bij aanvang project kan tijdig worden gesignaleerd of te hoge grondwaterstand een knelpunt voor project-realisatie wordt.

Zie de kaart met gemiddelde grondwaterstanden Breda. (Link wordt nog toegevoegd).

Verder: als er bemaling nodig is bij combi-project (gemeente neemt initiatief tot wijziging weg/riool/groen, en nutsbedrijven doen mee) zal gemeente dat uitvoeren. Als het kan met "meenneming" van niet alleen bemaling tbv riool/weg project, maar ook langsliggend kabel/leiding-trace.

Gemeente zal dan bemalingsplan op laten stellen. Aandacht zal uitgaan naar eventuele verontreiniging niet verspreiden. En een goed loospunt kiezen.

Als er niet-verdichtbare grond wordt tegengekomen tot de diepte van het civiele gemeentelijk werk zal die door gemeente worden vervangen (bijvoorbeeld puin houdende grond door zand voor zandbed grond). E.e.a. in nader overleg tussen gemeente en nutsbedrijf.

Als nutsbedrijf solo deel van kabel/leiding-net vervangt zal nutsbedrijf eea zelf signaleren en aanpakken.

F. Voorkomen van schade aan huisaansluitingen riool tgv graafwerkzaamheden van kabels/leidingen

Het rioolstelsel verdient bescherming.

Het mag niet door graafwerkzaamheden van andere nutsbedrijven worden beschadigd.

Bij voorbereiding graafprojecten is het goed dat nutsbedrijven beseffen dat als het voor graafwerk aan kabels en leidingen nodig is om riool-huisaansluitingen "flexibel te maken" dan kan dat door de gemeente altijd op verzoek en kosten van de graver worden uitgevoerd, met in achtname van de benodigde voorbereidingstijd

Bij graven door nutsbedrijven zelf dien de volgende beschermingsmaatregelen te worden getroffen: :

- a. Altijd voorsteken (de check of er een aansluiting ligt)
- b. De nieuw aan te leggen leiding mag de hoogteligging van de rioolhuisaansluiting leiding niet beïnvloeden (ivm het nodige vrij verval van de leiding)
- c. R tegel per aansluiting herstellen boven ontstoppingsstuk en op de juiste plek in de verharding terugleggen
- d. Schade of beschadiging aan de riolering altijd melden op telefoonnummer 076- 5299404
- e. Bij verdichting, onder de rioolbuizen goed verdichten met spiestamper
- f. 30 cm grind aanvullen boven de rioolleiding, dan pas mechanisch verdichten
- g. Bescherming rioolleidingen:
 - PVC ; Ophangen om de meter
 - Gres en Beton: Ophangen op elke kraag
 - Persleiding (voornamelijk buiten bebouwde kom); Graafbeschermingslint terugleggen

Brabant water en Enexis zijn hiermee akkoord.

En zullen dit opnieuw onder de aandacht brengen van door hen in te schakelen aannemers, zoals van Vulpen/ Baas e.d.

Dit kan bij die aannemers onderdeel uit gaan maken van "bewuster bouwen" traject.

Omgekeerd zal gemeente bij alle graafwerk zorgvuldig zijn met kabels/leidingen van nutsbedrijven.

G. Communicatie over projecten naar buurt.

Bij combi-projecten (SIB+ NUTS) is het belangrijk de communicatie momenten en vormen af te stemmen. De afd. SIB heeft hiervoor sinds kort een nieuwe "strategie".

Deze zal worden gedeeld met de nuts.

Nader bezien zal worden wat/hoe dit concreet kan betekenen voor de communicatiemomenten/vormen naar belanghebbenden in het werkgebied.

Als nutsbedrijven solo graafwerk verrichten zijn ze volgens de vergunning verplicht om belanghebbenden in de omgeving te informeren. In nader overleg met de afd. Uitvoering, die hierop toeziet, zal worden bezien of dit verbetering behoeft.

H. Planningen maken en halen

In het maandelijks overleg wordt de voortgang van een combi-project infra gemeente + nuts gevolgd. Van stap naar stap. VO, DO, Bestek/aanbesteding, Uitvoering. Indruk van de nutspartijen is dat soms de gemeente te "plotseling" van do naar uitvoering wil. Althans daar nutsbedrijven daar dan mogelijk laat van informeert. Terwijl de nuts pas vanaf moment vaststelling DO, minstens 13 weken voorbereidingstijd nodig hebben. In gemeentelijke planning lijkt niet altijd deze periode als "kritiek pad" te worden ingecalculereerd. De gemeente zal hier voortaan aandacht voor hebben. Dit is verantwoordelijkheid van de projectmanager.

I. Aanvulling straatzand , inboet straatmateriaal (klinkers/tegels)

Het kan soms voorkomen dat er bij tijdelijk dichtmaken van sleuven aanvullend straatzand nodig is, of breuk in bestratingsmateriaal is, wat noodzaakt tot gebruik van ander materiaal.

De gemeente heeft hiervoor nu geen opslag/ depot waar voor dit soort situaties een kleine voorraad aanwezig is. Dus moet het soms nieuw en duur worden aangeschaft.

De gemeente zal bekijken of depotvorming van overblijvende restpartijen mogelijk is zodat die dan in dit soort noodsituaties kunnen worden hergebruikt.

J. Verdichtingswijze van kabel/leiding - sleuf

Het is belangrijk dat na sleuf-graafwerk de grond weer goed wordt verdicht. De gemeente stelt daarover eisen in de vergunning die wordt verleend ovg de Energie, water en telecomverordening. De gemeente zal nader bekijken of die eis voldoende is.

Recent , in nieuwbouw woning- plan Bouverijen , is gebleken dat de verdichting niet altijd goed was.

De gemeente hecht aan verbetering.

De wens van de gemeente is dat de wijze van verdichting wordt aangetoond zoals in een RAW bestek wordt verlangd; namelijk met de nucleaire methode. Die is betrouwbaar, en kan snel en goedkoop worden uitgevoerd.

Rapportages over de controle op verdichting zouden via ICASSs naar de gemeente kunnen worden verstuurd.

Dit nader te overleggen met afd. uitvoering.

Brabant water en Enexis respecteren de wens van de gemeente.

Zij zullen intern bekijken wat er voor nodig is om aan deze eis te gaan voldoen.

De gemeente zal dit ook aankaarten bij de andere gravende partijen, zoals Ennatuurlijk, Gasunie en de Telecompartijen.

K. ICASS

Het systeem van ICASS voor het, na vergunningverlening, aanmelden van voorgenomen start van werkzaamheden door de nuts, en diverse registraties van handelingen daarna, (tot en met facturering van herstraat-vergoedingen) wordt door de afd. SIB niet consequent gebruikt.

Voor de nutsbedrijven zou het wel handiger zijn als alle communicatie tussen heel de gemeente en hen gebeurt op een eenduidige manier.

Dit zal worden opgenomen door afd. SIB met afd. Uitvoering.

Bijlage 2 :**Communicatie (over infra projecten door afd. SIB naar omgeving) strategie.****Notitie opzetten concept communicatie strategie SIB**

Opgesteld door: J. Paulissen

Datum: 6 september 2017

Versie: 6

Aanleiding:

Het blijkt dat bij diverse projecten verschil van inzicht is tussen de afdeling SIB en de afdeling communicatie over de manier en het tijdstip van communiceren over projecten. Dit leidt volgens de afdeling SIB tot te weinig communicatie tijdens met name de uitvoeringsfase en daarmee extra gevoel van overlast bij belanghebbenden en diens gevolg extra meldingen en klachten. De afdeling communicatie geeft aan dat het tijdstip van communiceren vaak (te) laat is: tegen de deadline van een concreet middel, bijvoorbeeld een Breda Bericht, ontstaat een gesprek over de inzet daarvan, waardoor andere (communicatie)mogelijkheden afvallen doordat dit gesprek te laat plaatsvindt.

Doel:

SIB wil graag samen met de afdeling communicatie komen tot een gezamenlijk geaccepteerde strategie, die voor alle projecten toepasbaar is. Deze strategie is hieronder uitgewerkt.

Opzet:

De eerste versie van deze concept strategie worden binnen de afdeling gedeeld en van feedback en aanvullingen voorzien door collega's. Indien de strategie voldoet aan de wensen vanuit het SIB, dan zal deze worden gedeeld met de afdeling communicatie om daaruit afspraken te maken over het toepassen van deze strategie.

Om te komen tot deze strategie is ook uitgegaan van het huidige communicatiebeleid zijnde: (Onderstaande komt uit het bestuursvoorstel en online strategie zoals bijgevoegd aan nieuwsbrief SIB week 43.)

Huidig communicatiebeleid als basis met drie uitgangspunten:

- Onze communicatie is digitaal waar het kan en persoonlijk waar het moet
- en is gerelateerd aan onderwerp of thema.
- De kanalen en middelen die we daarbij inzetten passen bij de mate van betrokkenheid die mensen hebben bij een onderwerp.

Strategie communicatie SIB**Hoofdpijn:**

SIB communiceert in haar projecten digitaal waar dat kan en persoonlijk waar het moet. Het onderwerp van de communicatie is het project en de daaruit voortvloeiende consequenties voor betrokkenen en belanghebbenden. Deze consequenties kunnen op verschillende niveaus zijn: informatie, interactie en/of participatie. De projecten van SIB gaan in de meeste gevallen over ingrepen in de directe woon- en werkomgeving van mensen en daardoor hebben de betrokkenen daar vaak een hoge mate van betrokkenheid bij. Ter illustratie kan aangegeven worden dat mensen hun dagelijkse leefpatroon tijdelijk moeten wijzigen zoals bijvoorbeeld op andere plaatsen parkeren en afval aanbieden of via een andere route van en naar huis of werk geraken tijdens de uitvoering. Een ander voorbeeld is dat een concept ontwerp leidt tot aanzienlijk minder parkeerplaatsen en dus voor de langere termijn een aanpassing van het leefpatroon van de betrokkenen.

Doel communicatie projecten

Het doel van de communicatie is: zorgdragen dat betrokkenen voldoende informatie hebben om tijdig inbreng kunnen hebben of een reactie te kunnen geven, op de juiste wijze worden betrokken en om tijdig consequenties voor hun eigen leefpatroon inzichtelijk te hebben en deze adequaat tijdelijk aan te passen.

Strategie opstellen

Hieronder volgt de algemene strategie, die bij de projectstart projectspecifiek zal worden gemaakt.

Stap	Strategie
	Uitgangspunt: in het voortraject is niet gecommuniceerd dat via een digitaal kanaal wordt gecommuniceerd (zijnde www.overheid.nl)
1	Algemene beschrijving: wat houdt het project in en wat is het doel. En wat is het hogere gemeenschappelijke doel van deze opgave voor de stad.
2	Opstellen omgevingsanalyse met de opdrachtgever, wijkmanager/-beheerder en communicatie-adviseur. Beschrijf de consequenties voor de verschillende betrokkenen. Hiermee komen per betrokkene belang en invloed in beeld.
3	Vaststellen strategie specifiek voor project.
4	Benoemen communicatie die in het voortraject al is gedaan.
5	Benoemen van de projectspecifieke momenten waarop gecommuniceerd zal gaan worden. Dit zijn o.a.: beslismomenten, informatiemomenten (aankondiging inloopavond etc), inspraakmomenten, "nieuwmomenten" (moment waarop het wenselijk is om actief de media op te zoeken i.o.m. de wethouder), uitvoeringsmomenten (start verschillende fases etc), wijzigingen in voorgaande (kappen boom wat niet voorzien was, uitlopen planning, etc).
6	Benoemen welke communicatiemiddelen benodigd zijn voor het behalen van een goed projectresultaat. Daarbij valt te denken aan: werkgroep, klankbordgroep, inloopavond, bebording, aparte website, eigen hashtag #twitter, facebook, eigen mailadres, breda berichten, geadresseerde brief, algemene tweet en info op website www.breda.nl en facebookpagina.
7	Opstellen communicatieplanning. Van de communicatiemomenten wordt aangegeven op welke wijze ze worden gecommuniceerd. De omgevingsanalyse, voorgeschiedenis van het project en de cirkel van betrokkenheid (zie bijlage) geven antwoord op de vraag welke communicatievormen, kanalen of-middelen het meest geschikt zijn. De wijze van communiceren wordt bepaald door de projectmanager. De projectmanager zal hierover advies vragen aan de afdeling communicatie en bepaalt mede op basis daarvan de koers. De eindverantwoordelijkheid blijft bij de projectmanager. In principe wordt bij start van een project een papieren Breda Bericht uitgedaan met algemene projectinformatie aangevuld met wijze van communiceren vanaf dat moment.
8	Tussentijds evalueren van vastgestelde communicatie aanpak. Door reacties, feedback, onverwachte gebeurtenissen in de omgeving zowel in de fysieke omgeving als in maatschappelijke processen kan het nodig zijn tussentijds de communicatie aanpak bij te sturen. De projectmanger is verantwoordelijk voor het inschatten van het moment dat een tussentijdse evaluatie en eventuele aanpassing van de aanpak nodig is.

Voetnoot: in dit document worden de termen betrokkene en belanghebbende door elkaar gebruikt voor het aanduiden van de diverse personen, instellingen, ondernemers etc. die betrokken zijn bij een project. De mate van betrokkenheid wordt daarmee (in deze termen) niet onderverdeeld. De term sleutelfiguur wordt gebruikt om een betrokkene/belanghebbende met grote betrokkenheid, veel belang en/of veel invloed te omschrijven. Termen als actor, keyplayer en stakeholder worden niet gebruikt.

Invuldocument

Communicatiestrategie project @

Hoofdlijn:

SIB communiceert in haar projecten digitaal waar dat kan en persoonlijk waar het moet. Het onderwerp van de communicatie is het project en de daaruit voortvloeiende consequenties voor betrokkenen en belanghebbenden. De projecten van het SIB gaan in de meeste gevallen over ingrepen in de directe woon- en werkomgeving van mensen en daardoor hebben de direct betrokkenen daar vaak een hoge mate van betrokkenheid bij.

Doel communicatie

Het doel van de communicatie is daarmee: zorgdragen dat betrokkenen voldoende informatie hebben om tijdig een reactie op plannen te kunnen geven (komen er voldoende parkeerplaatsen in de nieuwe situatie) en om tijdig consequenties voor hun eigen leefpatroon inzichtelijk te hebben (onder meer de bereikbaarheid) en deze adequaat aan te kunnen passen. Op deze manier wordt de betrokkenheid vergroot (verbetering plannen), de hinder geminimaliseerd (weinig overlast) en ook het aantal meldingen geminimaliseerd (kost weinig tijd).

Stap 1: Beschrijving project @:

Algemene beschrijving:

@Wat houdt het project in en wat is het doel. En wat is het hogere gemeenschappelijke doel van deze opgave voor de stad. Denk daarbij vooral vanuit het gezichtspunt van de bewoner, ondernemer of gebruiker.

Tijdspad en fasering:

@Beschrijven planning, fases, etc.

Stap 2: Omgevingsanalyse:

Onderstaande omgevingsanalyse is opgesteld met de opdrachtgever @, wijkmanager/wijkbeheerder @ en communicatie-adviseur @ d.d. @

@ Beschrijf de consequenties voor de verschillende betrokkenen. Denk aan: algemene weggebruiker voor wonen, werk en recreatie, bus, brandweer, andere vervoerders, bewoners, ondernemers, overige (scholen, ziekenhuis, etc), evenementen, etc. Beschrijf hoe de buurt georganiseerd is, welke netwerken er zijn en welke sleutelfiguren, en welke gevoeligheden en ontwikkelingen er spelen in de omgeving. Hiermee komen per betrokkene belang en invloed in beeld.

Stap 3: Strategie specifiek voor project @ (indien van toepassing):

Op basis van bovenstaande wordt voor dit project de volgende strategie gekozen:

(bijvoorbeeld: diverse sleutelfiguren en vele bewoners zijn sterk betrokken bij dit onderwerp daarom wordt de strategie van grote betrokkenheid gekozen met daarin o.a. een klankbordgroep. OF Dit onderwerp speelt bij weinig bewoners en andere betrokkenen en daarom wordt volstaan met de strategie gebaseerd op het verstrekken van informatie.)

@

Stap 4: Communicatie voortraject

In project @ is in het voortraject het volgende gedaan aan communicatie:

@

Stap 5: Communicatiemomenten

In project @ zal op de volgende momenten worden gecommuniceerd: (denk aan: beslismomenten, informatiemomenten (aankondiging inloopavond etc), inspraakmomenten, uitvoeringsmomenten (start verschillende fases etc), wijzigingen in voorgaande (kappen boom wat niet voorzien was, uitlopen planning, etc).

@
@

Stap 6: Communicatievormen

De volgende communicatievormen, kanalen of-middelen zijn benodigd: (denk aan: werkgroep, klankbordgroep, inloopavond, bebording, aparte website, eigen hashtag #twitter, facebook, eigen mailadres, breda berichten of geadresseerde brief, algemene tweet en info op website www.breda.nl of facebookpagina)

@
@

Stap 7: Communicatieplanning

Van de communicatiemomenten bij stap 2 wordt per communicatiemoment aangegeven welke communicatievormen, kanalen en-middelen worden ingezet. In elk geval zal bij start van een project een papieren Breda Bericht uit gaan met algemene projectinformatie aangevuld met de wijze van communiceren vanaf dat moment.

@
@